

თბილისის სააპელაციო სასამართლო
გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

საქმე №28/6870-13

16 სექტემბერი, 2014 წელი

სამოქალაქო საქმეთა პალატა

თავმჯდომარე, მომხსენებელი - ქეთევან მესხიშვილი
მოსამართლეები - ნათია გუჯაბიძე, ნატალია ნაზლაძე

სხდომის მდივანი – დარეჯან ბიძინაშვილი

აპელანტი – ა. ა.

წარმომადგენელი – ბ. ა.

მოწინააღმდეგე მხარე – შპს „პ. ჯ.“

წარმომადგენლები – ვ. ა., დ. დ.

დავის საგანი – ბრძანების ბათილად ცნობა, სამუშაოზე აღდგენა, განაცდურის ანაზღაურება

გასაჩივრებული გადაწყვეტილება – გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 14 ნოემბრის გადაწყვეტილება

აპელანტის მოთხოვნა – გასაჩივრებული გადაწყვეტილების გაუქმება და საქმეზე ახალი გადაწყვეტილების მიღებით სარჩელის დაკმაყოფილება

გასაჩივრებული გადაწყვეტილების დასკვნებზე მითითება

ა. ა.-ს სასარჩლო მოთხოვნა: შრომითი ხელშეკრულების მოშლის შესახებ 2013 წლის 18 ივნისის №96 ბრძანების ბათილად ცნობა და სამუშაოზე აღდგენა. იძულებითი განაცდურის ანაზღაურება.

გასაჩივრებული გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი

ა. ა.-ს სარჩელი, შპს „პ. ჯ.-ს“ 2013 წლის 18 ივნისის №96 ბრძანების ბათილად ცნობის, სამუშაოზე აღდგენისა და განაცდურის ანაზღაურების შესახებ, არ დაკმაყოფილდა.

დასკვნები ფაქტობრივ გარემოებებთან დაკავშირებით

უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

2.1. შპს „**კ. ჯ.-სა**“ და **ა. ჟ.-ს** შორის 2013 წლის 20 მაისის შეთანხმებით **ა. ჟ.** დაინიშნა შპს „**კ. ჯ.-ს**“ საწარმოო პროცესების მართვის დეპარტამენტის ავტოფარების საამქროს უფროსის თანამდებობაზე, რომელიც მანამდე მუშაობდა იმავე საწარმოში მექანიკოსად, ფაქტიურად იგივე ფუნქციით.

მტკიცებულება: მხარეთა ახსნა-განმარტება, იხ. სასამართლოს სხდომის ოქმი.

დადგენილი სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

2.2. 2013 წლის 17 ივნისის N15 განკარგულების საფუძველზე შპს „**კ. ჯ.-ს**“ ავტოფარების საამქროში ჩატარებული იქნა აუდიტი.

მტკიცებულება: 2013 წლის 17 ივნისის N15 განკარგულების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტის რაპორტი ავტოფარების საამქროში.

2.3. შპს „**კ. ჯ.-ს**“ 2013 წლის 18 ივნისის №96 ბრძანებით, საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსის“ 37-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, **ა. ჟ.-სთან** 2013 წლის 19 ივნისიდან შეწყდა შრომითი ურთიერთობა ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო.

მტკიცებულება: 2013 წლის 18 ივნისის №96 ბრძანება.

2.4. მხარეთა შორის სადავოდ არის გამხდარი გარემოება იმის თაობაზე, რომ თანამდებობრივი ინსტრუქციის შესაბამისად **ა. ჟ.**, როგორც ავტოფარების საამქროს უფროსი ახორციელებდა თუ არა ავტოფარების მართვას, საამქროში არსებული პრობლემების გამოვლენის და მათი დროულად გადაჭრის მიზნით, შრომითი ხელშეკრულების და შინაგანაწესის საფუძველზე. ადგილი ჰქონდა თუ არა ადამიანური რესურსების არასწორ მართვას, სამუშაო პროცესი იყო თუ არა გამართული, ჰქონდა თუ არა ადგილი ხარვეზებს.

მტკიცებულება: მხარეთა ახსნა-განმარტება, იხ. სასამართლოს სხდომის ოქმი; თანამდებობრივი ინსტრუქცია; აუდიტის რაპორტი.

2.5. მხარეთა შორის სადავოდ არის გამხდარი გარემოება იმის თაობაზე, იცოდა თუ არა მოსარჩელე **ა. ჟ.-მ** სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს მიერ 2011 წლის 6 ივლისს გაცემული ავტოტექნიკური ექსპერტიზის დასკვნის შესახებ, ავტო-სატრანსპორტო საშუალებების და სპეც. ტექნიკის საწვავის ხარჯვასთან დაკავშირებით

მტკიცებულება: მხარეთა ახსნა-განმარტება - იხ. სასამართლოს სხდომის ოქმი.

მოპასუხე მხარის შუამდგომლობით მოწმის სახით დაკითხულმა საწარმოს ტექნიკური კონტროლის უფროსმა **ლ. დ.-მ** განმარტა, რომ **ა. ჟ.-მ** უშუალოდ მას წარუდგინა ექსპერტიზის

დასკვნა, სადაც მითითებულია ინფორმაცია ავტო-სატრანსპორტო საშუალებების და სპეც. ტექნიკის საწვავის ხარჯვასთან დაკავშირებით. რაც შეეხება მოსარჩელე მხარის შუამდგომლობით სასამართლო სხდომაზე დაკითხული მოწმე **ზ. კ.-ს** მიერ მიცემულ ჩვენებას, მართალია, ამ უკანასკნელმა დაადასტურა სამსახურიდან გათავისუფლების შემდეგ **ა. ჟ.-სათვის** სადავო ექსპერტიზის დასკვნის გადაცემის შესახებ გარემოება, თუმცა, აღნიშნულით უარყოფილი ვერ იქნა ის გარემოება, რომ **ა. ჟ.-მ** არ იცოდა ზემოაღნიშნული ექსპერტიზის დასკვნის შედეგების შესახებ.

აუდიტი ჩატარდა დიზელის საწვავის ხარჯვის, სატვირთო ავტოტრანსპორტის და ამწე მექანიზმების დიზელის ავზის შევსების და დალუქვის პროცედურის, ასევე დოკუმენტაციის წარმოების შესახებ, რაც დაკავშირებული იყო საწვავის კონტროლთან.

დასკვნის მიხედვით, კომისიურად 2013 წლის 18 ივნისს დილის 8 საათიდან შემოწმებულ იქნა პროცედურა და დოკუმენტაციის წარმოება სატვირთო ავტოტრანსპორტის და ამწე მექანიზმების განაწილებაზე საამქროების მიხედვით, რა დროსაც გამოვლინდა რიგი ხარვეზები, მათ შორის, სამუშაოს დამთავრებისას არ ხდებოდა საგზურის ფურცელში ჩანაწერების შემოწმება ავტოფარების უფროსის და დისპეტჩერის მიერ, არ კონტროლდებოდა რეალური საწვავის ხარჯი შესრულებული სამუშაოს მიხედვით. მითითებული სამუშაო საათები არ იყო რეალური, რადგან მითითებულია სრული სამუშაო დღე.

ასევე შემოწმდა ავტოფარების საადრიცხოვო ჟურნალი, რომელშიც აღირიცხება ტექნიკის ნამუშევარი მოტოსაათები, ოდომეტრის მაჩვენებელი და საწვავის ხარჯი, რომელსაც აწარმოებდა ავტოფარების უფროსი. შემოწმებით გამოვლინდა, რომ საწვავის ხარჯის და ავტომტვირთავების მოტოსაათების აღრიცხვა არ იყო ზუსტი და ავტომტვირთავ ვოლვოს შემთხვევაში ფაქტიური ხარჯი იყო ნორმაზე გადაჭარბებული.

აღნიშნული გარემოება დაადასტურა ასევე მოსარჩელის შუამდგომლობით მოწმის სახით დაკითხულმა მძღოლმა **მ. კ.-მ** და ამავე საწარმოს ყოფილმა დისპეტჩერმა **ი. ხ.-მ**. აღნიშნულმა პირებმა განმარტეს, რომ ავტოსატრანსპორტო საშუალების მძღოლის ზეპირი განაცხადის საფუძველზე ხდებოდა საწვავის მარაგის შევსება, საგზურები არ იხურებოდა სამუშაო საათების დამთავრებისას და ხშირ შემთხვევაში, მეორე დღეს ხდებოდა საგზურების წარდგენა, საბოლოოდ კი თვის ბოლოს ხდებოდა საწვავის მარაგების ნაშთების დაბალანსება.

რაც შეეხება მოწმე **მ. კ.-ს** ჩვენებას ექსპერტის დასკვნის მცდარობის შესახებ, ავტოტრანსპორტის საწვავის ხარჯვის ნორმებთან მიმართებაში, აღნიშნული არ იქნა გაზიარებული, ვინაიდან სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს 2011 წლის 6 ივლისს გაცემული ავტოტექნიკური ექსპერტიზის დასკვნის შესაბამისად გამოკვლევა ჩატარდა საწარმოში არსებულ სხვადასხვა სატრანსპორტო საშუალებებზე და სპეც. ტექნიკაზე და გაიცა სათანადო დასკვნა, რის საწინააღმდეგო მტკიცებულება ვერ წარადგინა მხარემ, ხოლო ზემოთ აღნიშნული მოწმის ზეპირი ჩვენება ვერ გახდა ექსპერტიზის დასკვნის გაბათილების საფუძველი.

დასკვნები სამართლებრივ გარემოებებთან დაკავშირებით

2.6. შპს „**ჭ. ჯ.-სა**“ და **ა. ჟ.-ს** შორის 2009 წლის 1 აგვისტოს გაფორმდა შრომითი ხელშეკრულება, რომლითაც მოსარჩელე დაინიშნა ავტოფარების მექანიკოსის თანამდებობაზე განუსაზღვრელი ვადით, ხოლო 2013 წლის 20 მაისის შეთანხმებით **ა. ჟ.** იგივე ფუნქციით დაინიშნა შპს „**ჭ. ჯ.-ს**“

საწარმოო პროცესების მართვის დეპარტამენტის ავტოფარების საამქროს უფროსის თანამდებობაზე.

შპს „**კ. ჯ.-სა**“ და **ა. ჟ.-ს** შორის 2009 წლის 1 აგვისტოს გაფორმებული შრომითი ხელშეკრულების პირველი მუხლის პირველი და მე-2 ქვეპუნქტების თანახმად, შრომითი ხელშეკრულება არეგულირებს დამსაქმებელსა და დასაქმებულს შორის წარმოშობილ შრომით და მის თანმდევ ურთიერთობებს; ხელშეკრულება ეფუძნება შრომის შინაგანაწესს, საქართველოს შრომის კოდექსსა და მოქმედ კანონმდებლობას. ამავე ხელშეკრულების საფუძველზე **ა. ჟ.-ს** სამსახურის სტატუსი მექანიკოსის თანამდებობიდან შეიცვალა და 2013 წლის 20 მაისის შეთანხმებით დაინიშნა საამქროს უფროსის თანამდებობაზე, ფაქტიურად იგივე ფუნქციით.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, მოცემულ შემთხვევაში მხარეებს შორის ურთიერთობა მოწესრიგებულია, როგორც მითითებული შრომითი ხელშეკრულებით, თანამდებობრივი ინსტრუქციით, ასევე შინაგანაწესით და საქართველოს კანონმდებლობით.

საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსის“ პირველი მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ეს კოდექსი აწესრიგებს საქართველოს ტერიტორიაზე შრომით და მის თანმდევ ურთიერთობებს, თუ ისინი განსხვავებულად არ რეგულირდება სხვა სპეციალური კანონით ან საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით.

იმავე კანონის 37-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად, ერთ-ერთი მხარის მიერ შრომითი ხელშეკრულების პირობების დარღვევა შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის საფუძველია.

მოსარჩელის განმარტებით, მისი გათავისუფლება გამოწვეულია მის მიმართ სხვა პირის ბრალეული ქმედების გამო. მისი სამსახურიდან დათხოვნა განაპირობა საამქროს მძღოლის მიერ 2013 წლის 15 ივნისს ამავე ქარხნის სხვა ტერიტორიაზე ჩადენილი ქურდობის ფაქტმა, ასევე აღნიშნული ფაქტის გამო საწარმოში 2013 წლის 17 ივნისს გამიზნულად ჩატარებული აუდიტის შემოწმების შედეგად გამოვლენილი ხარვეზების გამო, რასაც, მისი აზრით, არანაირი კავშირი არა ჰქონდა მის მიერ შრომითი ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შეუსრულებლობასთან.

ის ფაქტი, რომ **ა. ჟ.-ს** სამსახურიდან დათხოვნა მოხდა მიზანმიმართულად, საქმის მასალებით არ დადასტურდა. სასამართლომ მიიჩნია, რომ მოსარჩელის სამუშაოდან დათხოვნა არ შეიძლება პირდაპირ ყოფილიყო განპირობებული მის დაქვემდებარებაში მყოფი ავტოფარების ავტომტვირთავის მძღოლის **თ. ქ.-ს** 2013 წლის 15 ივნისს ქარხნის საკუთრებაში არსებული ქონების (საწვავის) ქურდობის ფაქტით. თუმცა აღნიშნული ფაქტი საფუძველად დაედო 2013 წლის 17 ივნისის N15 განკარგულებას, რომლის საფუძველზე შპს „**კ. ჯ.-ს**“ ავტოფარების საამქროში ჩატარებულ იქნა აუდიტი, რა დროსაც **ა. ჟ.-ს** დაქვემდებარებაში მყოფი ავტოსატრანსპორტო საამქროში გამოვლენილ იქნა არაერთი ხარვეზი, რაც აისახა ამავე განკარგულების საფუძველზე შედგენილ რაპორტში.

მოსარჩელის მითითება, რომ მან არ იცოდა სსიპ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიუროს მიერ 2011 წლის 6 ივლისს გაცემული ავტოტექნიკური ექსპერტიზის დასკვნის შესახებ და ასეთი დასკვნა მას გადასცა მძღოლმა **მ. კ.-მ** სამსახურიდან გათავისუფლების შემდეგ, რაც ამ უკანასკნელმაც დაადასტურა სასამართლო სხდომაზე, სასამართლომ არ გაიზიარა, ვინაიდან ექსპერტის მიერ ადგილზე ჩატარებულ გამოკვლევებში

თვითონ ა. ჟ. უშუალოდ იღებდა მონაწილეობას, შემდგომში კი საწარმოს ტექნიკური კონტროლის უფროსს ლ. დ.-ს მანვე წარუდგინა ექსპერტიზის დასკვნა, სადაც მითითებულია აღნიშნული ინფორმაცია.

აუდიტი ჩატარდა: დიზელის საწვავის ხარჯვის, სატვირთო ავტოტრანსპორტის და ამწე მექანიზმების დიზელის ავზის შევსების და დალუქვის პროცედურის, ასევე დოკუმენტაციის წარმოების შესახებ, რაც დაკავშირებული იყო საწვავის კონტროლთან. დასკვნის მიხედვით, კომისიურად 2013 წლის 18 ივნისს დილის 8 საათიდან შემოწმებული იქნა პროცედურა და დოკუმენტაციის წარმოება სატვირთო ავტოტრანსპორტის და ამწე მექანიზმების განაწილებაზე საამქროების მიხედვით, რა დროსაც გამოვლინდა რიგი ხარვეზებისა, მათ შორის სამუშაოს დამთავრებისას არ ხდებოდა საგზურის ფურცელში ჩანაწერების შემოწმება ავტოფარების უფროსის და დისპეტჩერის მიერ, არ კონტროლდებოდა რეალური საწვავის ხარჯი შესრულებული სამუშაოს მიხედვით. მითითებული სამუშაო საათები არ იყო რეალური, რადგან მითითებულია სრული სამუშაო დღე.

ასევე შემოწმდა ავტოფარების საადრიცხვო ჟურნალი, რომელშიც აღირიცხება ტექნიკის ნამუშევარი მოტოსაათები, ოდომეტრის მაჩვენებელი და საწვავის ხარჯი, რომელსაც აწარმოებდა ავტოფარების უფროსი. შემოწმებით გამოვლინდა, რომ საწვავის ხარჯის და ავტომტვირთავების მოტოსაათების აღრიცხვა არ იყო ზუსტი და ავტომტვირთავ ვოლვოს შემთხვევაში ფაქტიური ხარჯი იყო ნორმაზე გადაჭარბებული.

ა. ჟ.-ს გათავისუფლების საფუძველი გახდა აღმოჩენილი ხარვეზები. ეს ფაქტი კი, სასამართლოს განმარტებით, თავის მხრივ, გამორიცხავს მოსარჩელის პოზიციის მართებულობას მის დაქვემდებარებაში მყოფი ავტოფარების მძღოლის თ. ქ.-ს ბრალეული ქმედების გამო მისი გათავისუფლების შესახებ.

მხარეთა განმარტებებით და თანამდებობრივი ინსტრუქციით დადგენილია, რომ ა. ჟ., როგორც ავტოფარების საამქროს უფროსი ახორციელებდა ავტოფარების მართვას, საამქროში არსებული პრობლემების გამოვლენის და მათი დროულად გადაჭრის მიზნით, შრომითი ხელშეკრულების, თანამდებობრივი ინსტრუქციის და შინაგანაწესის საფუძველზე.

შპს „ჰ. ჯ.-სა“ და ა. ჟ.-ს შორის 2009 წლის 1 აგვისტოს გაფორმებული შრომითი ხელშეკრულების (იმავე მხარეებს შორის 2013 წლის 20 მაისის შეთანხმებით ა. ჟ. დაინიშნა შპს „ჰ. ჯ.-ს“ საწარმოო პროცესების მართვის დეპარტამენტის ავტოფარების საამქროს უფროსის თანამდებობაზე, რითაც გაგრძელდა წინა ხელშეკრულების პირობები) მე-4 მუხლის 4.4.1 ქვეპუნქტით და „ს.-ს“ დასაქმებულთა შრომის შინაგანაწესის 9.4.1. და 9.4.5. ქვეპუნქტების მიხედვით, განსაზღვრულია დამსაქმებლის უფლებამოსილება, თუ კონკრეტულად რა შემთხვევებში შეუძლია შეწყვიტოს მან შრომითი ურთიერთობა დასაქმებულთან. ხელშეკრულება შეიძლება შეწყდეს ერთ-ერთი მხარის მიერ შრომითი ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო, საქართველოს შრომის კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით.

შპს „ჰ. ჯ.-ს“ 2013 წლის 18 ივნისის №96 ბრძანებით, საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსის“ 37-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე, ა. ჟ.-სთან 2013 წლის 19 ივნისიდან შეწყდა შრომითი ურთიერთობა ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო, სასამართლოს განმარტებით, ის ფაქტი, თუ რატომ მოხდა მოპასუხე მხარის მიერ ა. ჟ.-სათვის ერთი თვის ხელფასის მიცემა, აღნიშნული წარმოადგენს მოპასუხე მხარის

კომპეტენციას და ვერ გახდებოდა მოსარჩელე მხარის არგუმენტი ა. ქ.-ს გათავისუფლების უსაფუძვლობის გარემოების დასადასტურებლად.

ის ფაქტი, რომ სადავოდ გამხდარ ბრძანებაში 1.2 პუნქტად მიეთითა 2013 წლის 15 ივნისს ა. ქ.-ს დაქვემდებარებაში მყოფი ავტოფარების ციციხიანი ავტომტვირთავის მძღოლის თ. ქ.-ს მიერ ქარხნის საკუთრებაში არსებული ქონების (საწვავის) ქურდობის ფაქტის შესახებ, არ იძლევა ამ ბრძანების გაუქმების საფუძველს, ვინაიდან მოპასუხე მხარის განმარტებით, ზოგადად აღნიშნული ფაქტი საფუძვლად დაედო აუდიტის შემოწმებას, რითაც შემდგომში გამოვლინდა ხარვეზები ა. ქ.-ს დაქვემდებარებაში მყოფი ავტოფარების საამქროში.

მოსარჩელის წარმომადგენლის განმარტება, რომ ბრძანება არ შეიცავდა მოსარჩელის სამსახურიდან დათხოვნის შესაბამის დასაბუთებას და ამ ბრძანების გამოცემით დაირღვა საქართველოს კონსტიტუცია, შრომის კოდექსის მე-2, 37-ე, 38-ე მუხლების მოთხოვნები, არ იქნა გაზიარებული, რადგან სადავოდ გამხდარი ბრძანება გამოცემულია „საქართველოს შრომის კოდექსის“ 37-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის, შრომითი ხელშეკრულების მე-4 მუხლის 4.4.1 ქვეპუნქტით და შრომის შინაგანაწესის 9.4.1. და 9.4.5. ქვეპუნქტების შესაბამისად, რაზეც აღნიშნულია ბრძანებაშიც.

ყოველივე ზემოთ აღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლომ მიიჩნია, რომ ა. ქ.-სთან ხელშეკრულების შეწყვეტა მოხდა შპს „3. ქ.-ს“ ავტოფარების საამქროში ჩატარებული აუდიტის დასკვნის საფუძველზე გამოვლენილი ხარვეზების გათვალისწინებით, რომლის სწორად და ეფექტურად წარმართვის ტვირთი და პასუხისმგებლობა ეკისრება კონკრეტულ შემთხვევებში ავტოფარების საამქროს უფროსს, რომელიც პასუხისმგებელი იყო კონტროლი განეხორციელებინა და სამუშაოს დამთავრებისას საგზურის ფურცელში ჩანაწერები შეემოწმებინა, ასევე გაეკონტროლებინა რეალური საწვავის ხარჯი შესრულებული სამუშაოს მიხედვით.

ამასთან, მოსარჩელესთან შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტა მოხდა საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსის“ 37-ე მუხლით დადგენილი წესით - შეწყდა შრომითი ურთიერთობა ხელშეკრულების პირობების დარღვევის გამო.

იმის გათვალისწინებით, რომ გასაჩივრებული ბრძანების გამოცემით და მოსარჩელესთან შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტით კანონის მოთხოვნები არ დარღვეულა, სასარჩელო მოთხოვნა განაცდურის ანაზღაურების შესახებ სასამართლომ ასევე დაუსაბუთებლად მიიჩნია.

3. სააპელაციო საჩივრის საფუძვლები

3.1. სასამართლომ არასწორად მიიჩნია დადგენილად, რომ აპელანტის მიერ შრომითი ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულების შესრულება ხორციელდებოდა არაჯეროვნად, რაც დასტურდებოდა 2013 წლის 17 ივნისის აუდიტის დასკვნით. აპელანტის მიერ ყველა დოკუმენტი შედგენილია საწარმოში არსებული მოთხოვნათა დაცვით და საწვავის გაცემაც ხორციელდებოდა დადგენილი ნორმის ფარგლებში. აღნიშნული დოკუმენტაციის საწარმოდან გამოთხოვის შემდეგ სასამართლო დარწმუნდება აპელანტის პოზიციის სისწორეში. ასევე, ავტოტექნიკური ექსპერტიზის ჩატარების შემდეგ დადგინდება, რომ ავტომანქანა ვოლვოს საწვავი ეძლეოდა ნორმის ფარგლებში.

3.2. იმის გათვალისწინებით, რომ სასამართლომ არასწორად მიიჩნია დადგენილად მოსარჩელის მხრიდან შრომითი ხელშეკრულების დარღვევის ფაქტი, შესაბამისად, ასევე არასწორად გამოიყენა შრომის კოდექსის 37-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტი.

4. გასაჩივრებული გადაწყვეტილების შეცვლის დასაბუთება

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 377-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლო ამოწმებს გადაწყვეტილებას სააპელაციო საჩივრის ფარგლებში ფაქტობრივი და სამართლებრივი თვალსაზრისით. ამავე მუხლის მეორე ნაწილის შესაბამისად, სამართლებრივი თვალსაზრისით შემოწმებისას სასამართლო ხელმძღვანელობს 393-ე და 394-ე მუხლების მოთხოვნებით.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 386-ე მუხლის შესაბამისად, თუ სააპელაციო საჩივარი დასაშვებია და საქმე პირველი ინსტანციის სასამართლოს არ უბრუნდება, სააპელაციო სასამართლო თვითონ იღებს გადაწყვეტილებას საქმეზე. იგი თავისი განჩინებით უარს ამბობს სააპელაციო საჩივრის დაკმაყოფილებაზე ან გასაჩივრებული გადაწყვეტილების შეცვლით იღებს ახალ გადაწყვეტილებას.

ფაქტობრივი დასაბუთება

4.1. ა. ჟ. სამსახურიდან გათავისუფლებამდე მუშაობდა შპს „ჭ. ჯ.-ს“ საწარმოო პროცესების მართვის დეპარტამენტის ავტოფარების საამქროს უფროსის თანამდებობაზე და მისი ყოველთვიური ანაზღაურება შეადგენდა 1350 ლარს.

შპს „ჭ. ჯ.-სა“ და ა. ჟ.-ს შორის 2009 წლის 1 აგვისტოს გაფორმდა შრომითი ხელშეკრულება, რომლითაც მოსარჩელე დაინიშნა ავტოფარების მექანიკოსის თანამდებობაზე განუსაზღვრელი ვადით (ს.ფ. 11-13, ტ. 1).

საქმეში წარმოდგენილი ანკეტის (ტ. 1, ს.ფ. 14-17, 54) შესაბამისად ასევე დგინდება, რომ 2013 წლის 20 მაისიდან ა. ჟ. დაინიშნა შპს „ჭ. ჯ.-ს“ საწარმოო პროცესების მართვის დეპარტამენტის ავტოფარების საამქროს უფროსის თანამდებობაზე.

ამავე ანკეტის შესაბამისად (ს.ფ. 16, ტ. 1) დგინდება, რომ მისი ყოველთვიური ანაზღაურება განისაზღვრა 1350 ლარის ოდენობით.

ა. ჟ.-სთან შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის შესახებ, 2013 წლის 18 ივნისის №96 ბრძანების მიხედვითაც მოსარჩელე გათავისუფლდა სწორედ ქარხნის საწარმოო პროცესების მართვის დეპარტამენტის ავტოფარების საამქროს უფროსის თანამდებობიდან (ს.ფ. 10, ტ. 1).

ავტოფარების საამქროს უფროსის თანამდებობაზე მუშაობისა და 1350 ლარის ოდენობით ანაზღაურების არსებობის ფაქტი სადავოდ არ გაუხდიათ და დაადასტურეს მხარეებმაც (იხ. 2013 წლის 9 სექტემბრის სხდომის ოქმი 12:57:30 და 13:35:20).

4.2. ა. ჟ. სამსახურიდან გათავისუფლდა შრომითი ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობის გამო. ა. ჟ.-ს არ ჩაუდენია ისეთი სამსახურებრივი გადაცდომა, რომელიც მისი სამსახურიდან დათხოვნის საფუძველი შეიძლება გამხდარიყო.

სამუშაოდან განთავისუფლების თაობაზე შრომითი დავის განხილვისას, სასამართლომ უნდა შეამოწმოს, თუ რამდენად მართლზომიერად მოქმედებდა დამსაქმებელი დასაქმებულის სამუშაოდან განთავისუფლებისას. აღნიშნული საკითხის გამორკვევა კი შესაძლებელია მხოლოდ შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტის თაობაზე ადმინისტრაციის ბრძანებაში მითითებული დასაქმებულის გათავისუფლების საფუძვლის კვლევის შედეგად.

განსახილველ შემთხვევაში, ა. ჟ.-სთან შრომითი ხელშეკრულება შეწყდა შპს „ჭ. ჯ.-ს“ 2013 წლის 18 ივნისის №96 ბრძანებით, საქართველოს ორგანული კანონის „საქართველოს შრომის კოდექსის“ 37-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე.

სადავო ბრძანების შესაბამისად, შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის მიზეზი გახდა ა. ჟ.-ს მიერ შრომითი ხელშეკრულებითა და შინაგანაწესით ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობა, მისი თვისებებისა და უნარ-ჩვევების შეუსაბამობა დამსაქმებლის მოთხოვნებთან. ა. ჟ.-მ ვერ შეძლო მოვალეობების სათანადოდ განხორციელება, საამქროს შესაბამისი მართვა, მის დაქვემდებარებაში მყოფი პირების საქმიანობის სათანადო კონტროლი. აღნიშნული დასტურდება 2013 წლის 17 ივნისის N15 განკარგულების საფუძველზე ავტოფარეხის საამქროში ჩატარებული აუდიტის რაპორტით, რა დროსაც გამოვლინდა არაერთი ხარვეზი და ასევე 2013 წლის 15 ივნისის მომხდარი ფაქტით, როდესაც ა. ჟ.-ს დაქვემდებარებაში მყოფი ავტოფარეხის ციციხვიანი ავტომტვირთავის მძღოლის თ. ქ.-ს აქტიური მონაწილეობით ადგილი ჰქონდა ორგანიზებული დანაშაულის მცდელობას (ს.გ. 10, ტ. 1).

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის თანახმად, თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომლებზედაც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებს და შესაგებელს. პალატა განმარტავს, რომ სამოქალაქო სამართალწარმოებისას მტკიცების ტვირთი ნაწილდება ობიექტურად და სამართლიანად. მტკიცების ტვირთის განაწილების ობიექტური და სამართლიანი სტანდარტი განაპირობებს მოსარჩელისა და მოპასუხის მტკიცების საგანში შემავალი გარემოებების წრის განსაზღვრას, რა დროსაც მხედველობაში მიიღება მხარის მიერ მტკიცების ობიექტური განხორციელების შესაძლებლობა. აღნიშნულ პრინციპს ეფუძნება დადებითი მოვლენის მტკიცების ვალდებულება ნეგატიური მოვლენის მტკიცების შეუძლებლობის გამო. ნიშანდობლივია, რომ შრომითსამართლებრივი დავები მტკიცების ტვირთის განაწილების გარკვეული თავისებურებით ხასიათდება, რასაც მტკიცებულებების წარმოდგენის თვალსაზრისით, დამსაქმებლისა და დასაქმებულის არათანაბარი შესაძლებლობები განაპირობებს. მოსარჩელე, დასაქმებული, რომელიც სამსახურიდან უკანონოდ დათხოვნის თაობაზე აპელირებს, ვერ დაადასტურებს მისი სამსახურიდან დათხოვნის უკანონობას. შესაბამისად, მოსარჩელის მითითება მასზედ, რომ იგი უკანონოდ გაათავისუფლეს სამსახურიდან, მტკიცების ტვირთს აბრუნებს და დამსაქმებელს დასაქმებულის სამსახურიდან მართლზომიერად გათავისუფლების მტკიცების ვალდებულებას აკისრებს. აღნიშნული დასკვნა გამომდინარეობს შემდეგი ძირეული პრინციპიდან, კერძოდ, დამსაქმებელს გააჩნია მტკიცებითი უპირატესობა, სასამართლოს წარუდგინოს მისთვის ხელსაყრელი მტკიცებულებები იმასთან დაკავშირებით, რომ მისმა მუშაკმა შრომითი მოვალეობები დაარღვია, რაც კონკრეტულ ქმედებებში გამოიხატა, ვიდრე მუშაკს, რომელიც ობიექტურად ვერ შეძლებს მტკიცებულებების წარდგენას მასზედ, რომ იგი ვალდებულებას ჯეროვნად ასრულებდა. შესაბამისად, განსახილველ შემთხვევაში, მოპასუხე

ვალდებულია სათანადო მტკიცებულებებით დაადასტუროს ა. ჟ.-ს მიერ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების დარღვევის ფაქტი.

აღნიშნულის დასადასტურებლად საქმეში წარმოდგენილია 2013 წლის 17 ივნისის N15 განკარგულების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტის რაპორტი ავტოფარების საამქროში (ს.ფ. 56-65, ტ. 1). რაპორტის შესაბამისად დგინდება, რომ აუდიტმა გამოავლინა შემდეგი სახის პრობლემები: ტექნიკის განაწილების პროცესი არ მოიცავს სრულ ინფორმაციას, თუ სად უნდა იმუშაოს, რა მოცულობის სამუშაოა და რა პერიოდი მოუწევს მუშაობა ტექნიკას; საგზურის ფურცლის დიზაინი არის მოძველებული და არ აკმაყოფილებს დღევანდელ სტანდარტებს; სამუშაოს დამთავრებისას არ ხდება საგზურის ფურცელში ჩანაწერების შემოწმება ავტოფარების უფროსის და დისპეჩერის მიერ, არ კონტროლდება საწვავის ხარჯი შესრულებული სამუშაოს მიხედვით. მითითებული ნამუშევარი საათები არ არის რეალური, რადგან მითითებულია სრული სამუშაო დღე, რაც არის შეუძლებელი.

პალატამ წარმოდგენილი რაპორტი, როგორც საქმეში წარმოდგენილი მტკიცებულება, შეაფასა და მითითებულ მტკიცებულებასთან მიმართებით მხარეთა პოზიციების მოსმენის შედეგად მივიდა დასკვნამდე, რომ **ა. ჟ.-ს არ ჩაუდენია ისეთი სამსახურებრივი გადაცდომა, რომელიც მისი სამსახურიდან დათხოვნის საფუძველი შეიძლება გამხდარიყო.**

პალატა მიზანშეწონილად მიიჩნევს, რაპორტში მითითებული დარღვევები შეაფასოს თანმიმდევრულად საქმეში არსებულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით.

4.2.1. რაპორტის მიხედვით, პირველ დარღვევას წარმოადგენს ის ფაქტი, რომ ტექნიკის განაწილების პროცესი არ მოიცავს სრულ ინფორმაციას, თუ სად უნდა იმუშაოს, რა მოცულობის სამუშაოა და რა პერიოდი მოუწევს მუშაობა ტექნიკას (ტ. 1, ს.ფ. 56);

პალატა წარმოდგენილი მტკიცებულების კვლევისა და მტკიცებულებასთან მიმართებით ორივე მხარის ახსნა - განმარტების მოსმენის შედეგად მივიდა დასკვნამდე, რომ 2013 წლის 17 ივნისის №15 განკარგულების საფუძველზე ჩატარებულ აუდიტის რაპორტში დასახელებული პრობლემა (№1) განპირობებულია იმ ფაქტით, რომ ტექნიკის განაწილების პროცესი არ მოიცავს სრულ ინფორმაციას, თუ სად უნდა იმუშაოს, რა მოცულობის სამუშაო უნდა შეასრულოს და რა პერიოდი მოუწევს მუშაობა ტექნიკას. აღსანიშნავია, რომ საამქროში მოქმედი საგზურის ფურცელი არ შეიცავს აღნიშნული ინფორმაციის თავსებად გრაფას, რაც დასტურდება ამავე რაპორტით, კერძოდ, რაპორტის 1.2. პუნქტის შესაბამისად, **საგზურის ფურცლის დიზაინი არის მოძველებული და არ აკმაყოფილებს დღევანდელ მოთხოვნებს**, კერძოდ, საგზური არ არის დაცული შესაძლო გაყალბებისაგან და არ ხდება მისი აღრიცხვა სარეგისტრაციო ნომრების მიხედვით. საგზურის ინფორმაცია არ იძლევა სრულ სურათს, კერძოდ, ინფორმაციას იმასთან დაკავშირებით, თუ რომელ საამქროში ან უბანზე არის გამოყენებული ტექნიკა, ასევე არ არის მითითებული სამუშაოს მოცულობა და ტექნიკის მუშაობის ხანგრძლივობა, საწვავის ნაშთი ტრანსპორტის საწვავის ავზში სამუშაოს დაწყებისას და საწვავის ხარჯვითი ნორმები. შესაბამისად, პალატა ადგენს, რომ **ა. ჟ.** მასზე დაკისრებულ მოვალეობებს ასრულებდა საგზურის ფურცლის მოქმედი სახით შევსების გზით, რომელიც არ იძლეოდა სრულ სურათს საწვავის ხარჯვასთან დაკავშირებით, **თუმცა, ნიშანდობლივია ის გარემოება, რომ საგზურის ფურცლის შეცვლა, მისი ახალი დიზაინის შემუშავება ან კიდევ საგზურის ფურცელში იმ დამატებითი ინფორმაციის შეყვანა, რომელიც ინფორმაციის თავსებად გრაფასაც საგზურის ფურცელი არ მოიცავდა, ა. ჟ.-ს არ მოეთხოვებოდა.** ამ მხრივ, ნიშანდობლივია ის გარემოება, რომ რაპორტი კი არ შეიცავს დასკვნას მასზე, რომ **ა. ჟ.**

საგზურის ფურცელს არასათანადოდ ავსებდა, გასცემდა ან არასწორ ინფორმაციას ასახავდა მასში, ან კიდევ საგზურის ფურცელში არსებულ ინფორმაციას არ ამოწმებდა ან არ აკონტროლებდა, არამედ რაპორტი ეფუძნება დასკვნას იმის თაობაზე, რომ საგზურის ფურცლის მოძველებული ფორმა, სრულყოფილად შევსებული კი, არ იძლეოდა საწვავის ხარჯვის სრულ სურათს, რაც ა. ჟ.-ს ბრალად არ შეიძლება შეერაცხოს. სასამართლოს აღნიშნულ დასკვნას ამყარებს რაპორტის პირველ საკითხად დასახელებული პრობლემის გადაჭრის გზაც, კერძოდ, დასკვნის მიხედვით გამოვლენილი პრობლემის გადაჭრის გზა მდგომარეობს იმაში, რომ უნდა შეიცვალოს საგზურის ფურცელი და დაიბეჭდოს ახალი ტიპის საგზური, რომელშიც იქნება ყველა ზემოთაღნიშნული ინფორმაციის შეტანის შესაძლებლობა და მაქსიმალურად იქნება დაცული შესაძლო გაყალბებისაგან. პალატა მიიჩნევს, რომ ახალი საგზურის შინაარსობრივი ფორმისა და დიზაინის შეცვლა არ წარმოადგენდა ა. ჟ.-ს, როგორც ავტოფარეხის საამქროს უფროსის ვალდებულებას.

4.2.2. რაპორტის მიხედვით, მეორე დარღვევას წარმოადგენს ის ფაქტი, რომ სადგურის ტექნიკური შესაძლებლობიდან გამომდინარე, შეუძლებელია ჩაისხას ზუსტად ის რაოდენობა, რომელიც მითითებულია საგზურში. ცდომილება შეადგენს 100 – 1000 გრამამდე. ეს ცდომილება არ ფიქსირდება საგზურში (ტ. 1, ს.ფ. 56);

აღნიშნულ პრობლემასთან დაკავშირებით პალატა განმარტავს, რომ საგზურში მითითებული რაოდენობით საწვავის ჩაუსხმელობა განპირობებულია არა ა. ჟ.-ს მართლსაწინააღმდეგო ქმედებით, რაც მისი მხრიდან თანამდებობრივი ინსტრუქციის დარღვევაში გამოიხატება, არამედ „სადგურის ტექნიკური შესაძლებლობით“. ფაქტი მასზედ, რომ აღნიშნული დარღვევა ა. ჟ.-ს ბრალად არ შეიძლება შეერაცხოს, დასტურდება ასევე მითითებული პრობლემის იმ გადაწყვეტის მეთოდითაც, რომელიც ამავე დასკვნაშია აღწერილი, კერძოდ, ამავე დასკვნის შესაბამისად, მითითებული ხარვეზის აღმოფხვრის მიზნით, მოწვეულ უნდა იქნეს „რომპეტროლის“ ტექნიკური ჯგუფი, რათა აღმოფხვრას ზემოთ აღნიშნული ცდომილება. ამ პრობლემის გადაწყვეტამდე კი სადგურის ოპერატორს უნდა დაევალოს, მიუთითოს საგზურში რეალურად ჩასასხმელი საწვავის რაოდენობა, რომელიც საწვავის მრიცხველზე ფიქსირდება. ამდენად, მითითებული დარღვევა, ამავე დასკვნითვე დასტურდება, რომ ა. ჟ.-ს ბრალით არ არის განპირობებული.

4.2.3. რაპორტის მიხედვით, მესამე დარღვევას წარმოადგენს საწვავის დალუქვის პროცესში არსებული ხარვეზი, კერძოდ, დალუქული ავზების დათვალიერებისას აღმოჩნდა, რომ ავზების გახსნა შესაძლებელია ლუქების დაუზიანებლად. დაცვის სამსახურის ლუქები ინახება ოპერატორის ოთახში, ახალიც და გამოყენებულიც, რომელიც ხელმისაწვდომია ნებისმიერისათვის, ვინც ოთახში შევა. ტექნიკის დათვალიერებისას აღმოჩნდა ადგილები, რომელიც არ არის დალუქული და შესაძლებელია ამ ადგილებიდან საწვავის ამოღება (ტ.1, ს.ფ.).

რაპორტის მიხედვით, ავზების დალუქვა ხდება საწვავის ჩასხმისთანავე ავტოგასამართ სადგურზე. შემოწმების დროს გამოვლინდა, რომ ძველი ლუქის ახსნა და შემდგომ დალუქვას ახორციელებს მძღოლი, რომელიც გამოყენებულ ლუქს უბრუნებს დაცვის თანამშრომელს, რომელიც, თავის მხრივ, ამოწმებს ლუქის ნომერს თავის ჟურნალში. დაცვის სარეგისტრაციო ჟურნალი ინახება ავტოგასამართი სადგურის ოთახში. ამდენად, პალატა მითითებული მტკიცებულების ანალიზის საფუძველზე მიიჩნევს, რომ ავზების დალუქვა ხდება ავტოგასამართ სადგურში და არა საამქროში. შესაბამისად, ლუქის ახსნასთან დაკავშირებული პრობლემა ა. ჟ.-ს ბრალად ვერ შეერაცხება, მით უფრო, რომ პრობლემის მოგვარების გზადაც აღნიშნული უფლებამოსილების დაცვის თანამშრომლებისათვის გადაბარებაა დასახელებული.

4.2.4. რაპორტის მიხედვით მეოთხე დარღვევას წარმოადგენს ის გარემოება, რომ ამა წლის 18 ივნისს კომისიურად შემოწმდა ავტოფარების სააღრიცხვო ჟურნალი, რომელშიც აღირიცხება ტექნიკის ნამუშევარი მოტოსაათები, ოდომეტრის მაჩვენებელი და საწვავის ხარჯი, რომელსაც ავტოფარების უფროსი აწარმოებდა.

წარმოდგენილი მტკიცებულების შემოწმების შედეგად, პალატამ დადგინდად მიიჩნია შემდეგი ფაქტობრივი გარემოება, კერძოდ, რაპორტის მიხედვით, ავტომტვირთავი ვოლვოს მონაცემების გადამოწმების შედეგად აღმოჩნდა, რომ 5 ივნისის ჩანაწერებში სამუშაოს დასაწყისში დაფიქსირებულია 13 437 მოტოსაათი, რის შემდეგაც ავტომტვირთავის ავზში ჩასხმულია 140 ლიტრი დიზელი საწვავი. სამუშაოს დასრულების შემდეგ დაფიქსირებულია 13 437 მოტოსაათი. იგივე მდგომარეობა ავტომტვირთავ კამაცუსთან მიმართებით, კერძოდ, 9 მაისის ჩანაწერებში სამუშაოს დასაწყისში დაფიქსირებულია 13 608 მოტოსაათი, რის შემდეგაც ჩასხმულია ავტომტვირთავის ავზში 130 ლიტრი დიზელის საწვავი, სამუშაოს დასრულების შემდეგ დაფიქსირებულია მაჩვენებელი (13066) მოტოსაათი. ავტომტვირთავი ლ/ჯ მონაცემების გადამოწმების შედეგად აღმოჩნდა, რომ 12 ივნისის ჩანაწერებში სამუშაოს დასაწყისში დაფიქსირებულია 1 044 მოტოსაათი, რის შემდეგაც ჩასხმულია ავტომტვირთავის ავზში 120 ლიტრი დიზელის საწვავი. სამუშაოს დასრულების შემდეგ დაფიქსირებულია იგივე მაჩვენებელი (1044) მოტოსაათი. ნიშანდობლივია, რომ აღნიშნულ კვლევაში დარღვევა ვერ გამოვლინდა, ვინაიდან, როდესაც სამუშაოს დასაწყისში და დასასრულს ოდომეტრის მაჩვენებელი იდენტურია, იქ ნამუშევარი საათები 0-ს უდრის, შესაბამისად, მხარეთა ახსნა-განმარტების შედეგად პალატამ დადგინდად მიიჩნია, რომ აღნიშნული კვლევა ემსახურებოდა დიზელის საწვავის ხარჯვის საშუალო მაჩვენებლის გამოთვლის მიზნებს. ნიშანდობლივია, რომ მითითებული კვლევა 3 ავტომტვირთავ საშუალებაზე ჩატარდა. მოწინააღმდეგე მხარემ ა. ჟ.-ს მიერ სამსახურებრივი გადაცდომების ჩადენის დადასტურების მიზნებისათვის ექსპერტიზის დასკვნა წარმოადგინა, რომლის მიხედვითაც, ავტომტვირთავ ვოლვოს საწვავის ხარჯი 100 კმ.-ზე 18 ლიტრს შეადგენს, მაშინ, როდესაც 2013 წლის 1 მაისიდან 18 ივნისის ჩათვლით ამავე ავტომტვირთავ საშუალებაზე ჩატარებული კვლევის შედეგად საწვავის საშუალო ხარჯი 19,6 ლიტრი გამოვლინდა. მხარეთა ახსნა-განმარტებების შესაბამისად, დამსაქმებელი სწორედ აღნიშნულ დარღვევას მიიჩნევდა დასაქმებულის ყველაზე სერიოზულ დარღვევად. პალატა წარმოდგენილ ექსპერტიზის დასკვნაზე დაყრდნობით მიიჩნევს, რომ მითითებული დარღვევა ა. ჟ.-ს ბრალად არ უნდა შეერაცხოს შემდეგ გარემოებათა გამო:

ჩატარებული კვლევის მიხედვით, თუ ავტომტვირთავ ვოლვოს საწვავის ხარჯი 100 კმ.-ზე 18 ლიტრია, რაც 1,6 ლიტრით უფრო ნაკლებია, ვიდრე 2013 წლის 1 მაისიდან 18 ივნისის ჩათვლით ამავე ავტომტვირთავ საშუალებაზე ჩატარებული კვლევის შედეგად გამოვლენილი საწვავის ხარჯი (19,6), მაშინ გასათვალისწინებელია ის გარემოებაც, რომ ამავე დასკვნის მიხედვით ავტომტვირთავ კამაცუს საწვავის ხარჯი 100 კმ.-ზე 17 ლიტრია, რაც 2 ლიტრით უფრო მეტია, ვიდრე 2013 წლის 1 მაისიდან 18 ივნისის ჩათვლით ამავე ავტომტვირთავ საშუალებაზე ჩატარებული კვლევის შედეგი (15). შესაბამისად, პალატა მიიჩნევს, რომ წარმოდგენილი ექსპერტიზის დასკვნა არ იძლევა ზუსტ სურათს საწვავის ხარჯვის შედარების მიზნებისათვის და მით უფრო, სატრანსპორტო საამქროს უფროსის ბრალეული ქმედების გამოსავლენად. პალატა დამატებით განმარტავს, რომ წარმოდგენილი დასკვნა 2011 წლის 6 ივლისით თარიღდება, მაშინ, როდესაც შესადარებელი კვლევა 2013 წლის 1 მაისიდან 18 ივნისის ჩათვლით ჩატარდა. პალატა მიიჩნევს, რომ ნიშანდობლივია ის ამორტიზაციის ხარისხი, რასაც ავტომტვირთავი საშუალება 2 წლის განმავლობაში განიცდის. შესაბამისად, პალატა ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ აღნიშნული დასკვნა,

შედგენის თარიღის გათვალისწინებით, არ წარმოადგენს სარწმუნო მტკიცებულებას ა. ჟ.-ს ბრალეული ქმედების დასადასტურებლად, მით უფრო, რომ ამავე დასკვნით სხვა ავტომტვირთავ საშუალებაზე საწვავის უფრო მეტი ხარჯვა გამოვლინდა, ვიდრე 2013 წელს ჩატარებული კვლევის შედეგად (შეადარეთ ტ. 1, ს.ფ. 60-65 მტკიცებულება ამავე ტომში განთავსებულ 66-76 მტკიცებულებას).

4.2.5. პალატა მხარეთა ახსნა-განმარტების შედეგად დადგინდად მიიჩნევს, რომ 2013 წლის 15 ივნისს საამქროს მძღოლმა საწვავის მართლსაწინააღმდეგოდ მითვისება სცადა, თუმცა, არა საამქროში (საამქროს ტერიტორიაზე), არამედ შპს „**ჟ.-ს**“ სხვა ტერიტორიაზე. შესაბამისად, მტკიცებულებათა შეფასების შედეგად სასამართლო მივიდა დასკვნამდე, რომ **თ. ჟ.-ს მხრიდან მართლსაწინააღმდეგოდ ბრალეული ქმედების ჩადენის მცდელობა არ იყო განპირობებული ა. ჟ.-ს უმოქმედობით, სამსახურებრივ მოვალეობათა არაჯეროვანი შესრულებით ან სამსახურებრივი უფლებამოსილებისადმი გულგრილი დამოკიდებულებით.**

4.3. სამართლებრივი შეფასება

საქართველოს კონსტიტუციის 30-ე მუხლის შესაბამისად, შრომა თავისუფალია. სახელმწიფო ვალდებულია ხელი შეუწყოს თავისუფალი მეწარმეობისა და კონკურენციის განვითარებას. აკრძალულია მონოპოლიური საქმიანობა, გარდა კანონით დაშვებული შემთხვევებისა. მომხმარებელთა უფლებები დაცულია კანონით. შრომითი ურთიერთობის მომწესრიგებელ საერთაშორისო შეთანხმებათა საფუძველზე სახელმწიფო იცავს საქართველოს მოქალაქეთა შრომით უფლებებს საზღვარგარეთ. შრომითი უფლებების დაცვა, შრომის სამართლიანი ანაზღაურება და უსაფრთხო, ჯანსაღი პირობები, არასრულწლოვნისა და ქალის შრომის პირობები განისაზღვრება ორგანული კანონით.

შრომის თავისუფლება და სხვა სოციალური უფლებები ადამიანის სასიცოცხლო ინტერესებს უკავშირდება და, საერთოდ, ძირითადი უფლებების განხორციელების წინაპირობაა. ამ კატეგორიის უფლებების მნიშვნელობის გააზრების საფუძველზე და მათი უზრუნველყოფის მიზნით, ჩამოყალიბდა სოციალური სახელმწიფოს პრინციპი, რომელიც საქართველოს 1995 წლის კონსტიტუციაშიც აისახა. ასეთი უფლებებისა და განვითარების დაცვის გარეშე წარმოუდგენელია სოციალური სახელმწიფოს არსებობა. სწორედ ამ ფუნქციის შესრულებას სოციალური სახელმწიფოს დანიშნულება¹.

საქართველოს კონსტიტუციის 30-ე მუხლის პირველი პუნქტით, „შრომა თავისუფალია“, რაც, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს განმარტებით, „იმას ნიშნავს, რომ ადამიანს მინიჭებული აქვს უფლება, თავად განკარგოს საკუთარი შესაძლებლობები შრომით საქმიანობაში, თავად აირჩიოს შრომითი საქმიანობის ესათუ ის სფერო“ (გადაწყვეტილება N2/4-24,28.02.1997)². ასევე, „შრომის თავისუფლებაში იგულისხმება სახელმწიფოს ვალდებულება, იზრუნოს მოქალაქეთა დასაქმებაზე და დაიცას მათი შრომითი უფლებები“ (გადაწყვეტილება N2/2-389,26.10.2007)³. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს განმარტებითვე (გადაწყვეტილება

¹ ი.ბურდული, ე.გოცირიძე და სხვებ. „საქართველოს კონსტიტუციის კომენტარი“, თავი მეორე, თბილისი, 2013, გვ.362-363

² საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებები (1996-1997), 2002, გვ.57-58

³ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებები (2006-2007), 2009, გვ.226

N2/2-389,26.10.2007) კონსტიტუციის პირველი პუნქტით დაცულია არამართო უფლება, არჩიო სამუშაო, არამედ ასევე უფლება, განახორციელო, შეინარჩუნო და დათმო ეს სამუშაო“⁴.

პალატა განმარტავს, რომ დასაქმებულთა შრომითი უფლებების დაცვის კუთხით ძალიან მნიშვნელოვანია დამსაქმებლის მიერ მისთვის მინიჭებული უფლებებით კეთილსინდისიერად სარგებლობა. დამსაქმებელი კანონით გათვალისწინებული წინაპირობების არსებობისას უფლებამოსილია შეწყვიტოს დასაქმებულთან შრომითსამართლებრივი ურთიერთობა, თუმცა, აღნიშნული უფლება უნდა განხორციელდეს ჯეროვნად, კანონით გათვალისწინებული დანაწესის ზუსტი დაცვით და თანაც, ისე, რომ ადგილი არ ჰქონდეს უფლების ბოროტად გამოყენებას. ამ თვალსაზრისით განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება შრომის სამართალში მოქმედ *Ultima Ratio* - ს პრინციპის დაცვას, რაც იმას ნიშნავს, რომ დასაქმებულის სამსახურიდან გათავისუფლება გამოყენებულ უნდა იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც დასაქმებულის მიმართ, მის მიერ ჩადენილი გადაცდომის (დარღვევის) ხასიათიდან და სიმძიმეიდან გამომდინარე, უფრო მსუბუქი სანქციის შეფარდებას აზრი აქვს დაკარგული. აღნიშნული დასკვნა ეფუძნება პრინციპს, რომლის შესაბამისადაც, შრომით სამართლებრივი ურთიერთობის შენარჩუნებას აქვს პრიორიტეტი მის რღვევასთან შედარებით. შესაბამისად, მართალია, შრომის კოდექსის 37-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის მიხედვით (2013 წლის 18 ივნისს, კერძოდ, ა. ჟ.-ს გათავისუფლების დროისათვის მოქმედი რედაქციით), შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის საფუძველი მხარის მიერ შრომითი ხელშეკრულების პირობების დარღვევაცაა, თუმცა, ნიშანდობლივია აღნიშნული დებულების ლოგიკური და შინაარსობრივი განმარტება. პალატა ხაზგასმით აღნიშნავს, რომ თუ სასამართლო მხოლოდ მითითებული მუხლის სიტყვა-სიტყვითი დეფინიციიდან ამოვა, მაშინ ნებისმიერი დარღვევა, თუნდაც, უმნიშვნელო, პირის სამსახურიდან დათხოვნის საფუძველი შეიძლება გახდეს, რაც დაუშვებელია და ეწინააღმდეგება დასაქმებულთა შრომის უფლებების დაცვის კონსტიტუციურ პრინციპს. შესაბამისად, დასაქმებულის მიერ ჩადენილი ყოველი დარღვევა შეფასებულ უნდა იქნეს მისი ჩადენის სიხშირის, სიმძიმის და რაც მთავარია, შედეგობრივი თვალსაზრისით. შესაბამისად, შრომის სამართალში *Ultima Ratio* - ს პრინციპი ითხოვს დამსაქმებლის მხრიდან დასაქმებულის სამსახურიდან დათხოვნამდე მისი ქმედების შეფასებას მიზეზ-შედეგობრივი თვალსაზრისით, რა დროსაც, პასუხი უნდა გაეცეს შეკითხვას - არის თუ არა გათავისუფლება დარღვევის (გადაცდომის) ადეკვატური? ნიშანდობლივია, რომ ამავე პრინციპის შესაბამისად, დამსაქმებლის მიერ დარღვევის (გადაცდომის) ჩადენისას გამოყენებულ უნდა იქნეს ისეთი ზომები, რომელიც არსებულ ვითარებას გამოასწორებს, გააუმჯობესებს, დასაქმებულ მუშაკს უკეთესს გახდის, კვალიფიკაციას აუმადლებს, უფრო წინდახედულად და გულისხმიერად მოქცევას აიძულებს. შესაბამისად, მიზანშეწონილობის კუთხით, გადაცდომის დროს არჩეულ უნდა იქნეს პროპორციული დასჯის მექანიზმი, რაც, შედეგობრივად, გარდა იმისა, რომ დამრღვევს დასჯის, მას და სხვა დასაქმებულებს უფრო ეფექტური შრომის მოტივაციას შეუქმნის. ამდენად, იმისათვის, რომ დასაქმებულის სამსახურიდან გათავისუფლება დამსაქმებლის მხრიდან ადეკვატურ, საჭირო და პროპორციულ ღონისძიებად იქნეს მიჩნეული, აუცილებელია, სახეზე იყოს ისეთი მძიმე დარღვევა, რომელიც სხვა უფრო მსუბუქი სანქციის გამოყენებას არამიზანშეწონილს ხდის.

კიდევ ერთი გარემოება, რაზეც პალატა ყურადღებას ამახვილებს, მდგომარეობს იმაში, რომ ა. ჟ. საწარმოო პროცესების მართვის დეპარტამენტის ავტოფარეხის საამქროს უფროსის თანამდებობაზე გადაყვანილ იქნა 2013 წლის 20 მაისს (ტ.1, ს.ფ. 10), შესაბამისად, პალატა ვერ გაიზიარებს მოწინააღმდეგე მხარის არგუმენტს მასზე, რომ ა. ჟ.-ს, თუ პირადად არ ჩაუდენია

⁴ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებები (2006-2007), 2009, გვ.249

ზემოთდასახელებული გადაცდომები, მას ხომ თანამდებობრივი ინსტრუქციით საამქროში არსებული პრობლემების გამოვლენა ევალებოდა. აღნიშნულ არგუმენტთან დაკავშირებით პალატა განმარტავს, რომ საქმეში წარმოდგენილია ა. ჟ.-სთან გაფორმებული შრომითი ხელშეკრულება, რომლითაც დასტურდება, რომ იგი საამქროში მექანიკოსად იყო დასაქმებული. საამქროს უფროსად კი იგი აუდიტის ჩატარებამდე 27 დღით ადრე გადაიყვანეს (ტ. 1. ს.ფ. 56-59), შესაბამისად, პალატა მიიჩნევს, რომ ჯერ ერთი, რომ რაპორტში მითითებული დარღვევები, საამქროს უფროსს ბრალად არ უნდა შეერაცხოს, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ ა. ჟ. დასახელებულ პრობლემათა არ გამოვლენაში დადანაშაულებდა, ასეთ ვითარებაში, მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული ის თარიღი, რა დროსაც ა. ჟ.-ს საამქროს უფროსის მოვალეობა ოფიციალურად დაეკისრა.

საქართველოს შრომის კოდექსის 32-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, დამსაქმებლის ბრალით გამოწვეული იძულებითი მოცდენის დროს, დასაქმებულს მიეცემა შრომის ანაზღაურება სრული ოდენობით. მოცდენად უნდა ჩაითვალოს იმგვარი ვითარებაც, როდესაც შრომის ხელშეკრულების არამართლობიერად მოშლის შედეგად, დასაქმებულს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მოვალეობების შესრულების შესაძლებლობა ესპობა, ვინაიდან, ამავე დროს, არსებობს დასაქმებულის ნება, განახორციელოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ვალდებულება და მიიღოს შესაბამისი ანაზღაურება. შესაბამისად, შრომითი ხელშეკრულების არამართლობიერად მოშლის მომენტიდან დასაქმებულის სამუშაოზე აღდგენამდე დრო დამსაქმებლის ბრალით გამოწვეული მოცდენაა.

საქართველოს შრომის კოდექსის 44-ე მუხლის მიხედვით, შრომითი ურთიერთობისას, მხარის მიერ მეორე მხარისათვის მიყენებული ზიანი ანაზღაურდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

პალატა აქვე დამატებით განმარტავს, რომ შრომის ხელშეკრულების საფუძვლის ბათილად ცნობა, შედეგობრივი თვალსაზრისით, იწვევს ხელშეკრულების საფუძვლის ბათილობამდე არსებული მდგომარეობის აღდგენასა და იმ ზიანის ანაზღაურებას, რომელიც დასაქმებულს დამსაქმებლის მხრიდან არამართლობიერი გათავისუფლებით მიაღდა, შესაბამისად, სამსახურში აღდგენა და განაცდურის ანაზღაურება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 408-ე და 411-ე მუხლების კონტექსტში ის სამართლებრივი შედეგებია, რაც დამსაქმებლის არამართლობიერ ქმედებას სდევს თან, თუმცა, პალატა აქვე განმარტავს, რომ განაცდურის სახით, ანაზღაურებას ექვემდებარება იძულებითი განაცდური, არა სამუშაოზე ფაქტობრივად აღდგენის დროისათვის არსებული ოდენობის გათვალისწინებით, არამედ იმ ოდენობით, რაც დასაქმებულს შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტის დროისათვის ჰქონდა და რაც მან ვერ მიიღო შრომითი ხელშეკრულების არამართლობიერად შეწყვეტის გამო. მით უფრო, რომ მოცემულ შემთხვევაში, საქმეში არსებული მტკიცებულებებით არ დასტურდება სადავო პერიოდისათვის საწარმოო პროცესების მართვის დეპარტამენტის ავტოფარების საამქროს უფროსისათვის შრომის ანაზღაურების გაზრდის ფაქტი. განსახილველ შემთხვევაში, საქმის მასალებით დასტურდება, რომ ა. ჟ.-ს შრომის ანაზღაურება შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტის დროისათვის 1350 ლარს შეადგენდა (ტ.1, ს.ფ. 16, ასევე იხ.თბილისის სააპელაციო პალატის მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოება 4.1.).

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, პალატა მიიჩნევს, რომ ა. ჟ.-ს არ ჩაუდენია სამსახურებრივი ინსტრუქციით გათვალისწინებულ ვალდებულებათა იმგვარი დარღვევა, რომელიც მისთვის გაფრთხილებას, დამატებითი ვადის მიცემას ან კიდევ უფრო მსუბუქი სახის

სანქციის შეფარდებას გამორიცხავდა და მისი სამსახურიდან გათავისუფლება მის მიერ ჩადენილი დარღვევის ადეკვატური ღონისძიება იყო (იხ. სააპელაციო სასამართლოს მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების 4.1. / 4.2). პალატა კი განმარტავს, რომ შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტა დამსაქმებლის მიერ დასაშვები უნდა იყოს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გაუმართლებელია ამ უკანასკნელის უფლების დაცვის სხვა საფუძვლების გამოყენება⁵. შესაბამისად, პალატა მიიჩნევს, რომ ა. ჟ.-ს სააპელაციო საჩივარი უნდა დაკმაყოფილდეს, ბათილად უნდა იქნეს ცნობილი შპს „პ. ჯ.-ს“ გენერალური დირექტორის 18.06.2013 წლის N96 ბრძანება ა. ჟ.-სთან შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტის შესახებ და ა. ჟ. აღდგენილ უნდა იქნეს შპს „პ. ჯ.-ს“ საწარმოო პროცესების მართვის დეპარტამენტის ავტოფარების საამქროს უფროსის თანამდებობაზე. მასვე უნდა აუნაზღაურდეს იძულებითი განაცდური 2013 წლის 19 ივნისიდან სამსახურში აღდგენამდე, ყოველთვიურად 1350 ლარი (დარიცხული სახით, რომელიც შემდგომ დაბეგვრას ექვემდებარება).

6. საპროცესო ხარჯები

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, შპს „პ. ჯ.-ს“ ა. ჟ.-ს სასარგებლოდ უნდა დაეკისროს სარჩელზე და სააპელაციო საჩივარზე გადახდილი სახელმწიფო ბაჟის ანაზღაურება 250 (ტ. 1, ს.ფ. 23, 176) ლარის ოდენობით.

სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატამ

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა

1. ა. ჟ.-ს სააპელაციო საჩივარი დაკმაყოფილდეს;
2. გაუქმდეს გორის რაიონული სასამართლოს 2013 წლის 14 ნოემბრის გადაწყვეტილება და საქმეზე მიღებული იქნეს ახალი გადაწყვეტილება;
3. ა. ჟ.-ს სარჩელი დაკმაყოფილდეს;
4. ბათილად იქნეს ცნობილი შპს „პ. ჯ.-ს“ დირექტორთა 2013 წლის 18 ივნისის №96 ბრძანება ა. ჟ.-სთან შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის შესახებ;
5. ა. ჟ. აღდგენილ იქნეს შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტამდე მის მიერ დაკავებულ საწარმოო პროცესების მართვის დეპარტამენტის ავტოფარების საამქროს უფროსის თანამდებობაზე;
6. ა. ჟ.-ს იძულებითი განაცდურის სახით აუნაზღაურდეს 1350 ლარი (დარიცხული) ყოველთვიურად, 2012 წლის 19 ივნისიდან - სამუშაოზე აღდგენამდე;
7. შპს „პ. ჯ.-ს“ ა. ჟ.-ს სასარგებლოდ დაეკისროს 250 ლარის ოდენობით სახელმწიფო ბაჟის ანაზღაურება;

⁵ იხ. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2014 წლის 2 ოქტომბრის N ას-106-101-2014 განჩინება

8. გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს უზენაეს სასამართლოში მისი სარეზოლუციო ნაწილის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებული წესების დაცვით დასაბუთებული გადაწყვეტილების ასლის ჩაბარებიდან 21 დღის ვადაში თბილისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატაში საკასაციო საჩივრის წარდგენის გზით;
9. გადაწყვეტილების გასაჩივრების მსურველი მხარე, თუ ის ესწრება გადაწყვეტილების გამოცხადებას ან მისთვის ცნობილია გადაწყვეტილების გამოცხადების თარიღი, ვალდებულია, გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილის გამოცხადებიდან არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 30 დღისა, გამოცხადდეს თბილისის სააპელაციო სასამართლოში და ჩაიბაროს გადაწყვეტილების ასლი. წინააღმდეგ შემთხვევაში გასაჩივრების ვადის ათვლა დაიწყება გადაწყვეტილების გამოცხადებიდან 30-ე დღეს. ამ ვადის გაგრძელება და აღდგენა დაუშვებელია.

თავმჯდომარე

ქეთევან მესხიშვილი

მოსამართლეები

ნატალია ნაზლაიძე

ნათია გუჯაბიძე